

Sorg og kriseplan for Thurø Skole

Indhold

Aktuelle telefonnumre	3
Procedure i forbindelse med dødsfald	4
Dødsfald – elev	4
Dødsfald – personale	6
En elev mister en af sine nærmeste	7
Ulykker i skolen/på ekskursioner og lejrskole	9
Andre krisesituationer – hvad gør du?	10
Her kan du – på længere sigt - hente hjælp... ..	12

Aktuelle telefonnumre

Skoleleder Rie Storm	Mobil	24437459
Viceskoleleder René Ellegaard Frederiksen	Mobil	51545880
Psykologisk, Pædagogisk Rådgivning	PPR	62234545
Skolepsykolog Karen Lise Gaardsvig	PPR	21310751
Sundhedsplejerske Petra Karlström	Mobil	51644207
Præst Thomas Aallmann – Thurø Præstegård		6220 5092

Procedure i forbindelse med dødsfald

Dødsfald – elev

Lige efter dødsfaldet:

Skolelederen underretter klasselæreren, SFO'en og det øvrige personale.

Elevens klasse underrettes af skolelederen sammen med klasselærerne som "beholder" klassen resten af dagen. I 0-2 klasse er klassens pædagog også til stede.

- Tal åbent og konkret om det, der er sket.
- Lad eleverne tale om det, de tænker og føler.
- Klasselærerne og pædagogen sørger for, at ingen elever er alene, når han/hun kommer hjem.

Skolens øvrige klasser underrettes af deres lærere.

Det er vigtigt at være opmærksom på elevens kontaktflader til f.eks. parallelklasser, fritidsordning, nabobørn m.m.

Når samtlige klasser og personale er underrettet, hejses flaget på halv.

Skolelederen sørger for, at sundhedsplejersken og psykologen kommer til stede på skolen.

Skolelederen/klasselærerne kontakter telefonisk forældrene i den afdøde elevs klasse.

- Forældrene skal opfordres til at tale åbent om det indtrufne derhjemme.
- Det kan være nyttigt med et forældremøde en af de første dage.

Den afdøde elevs klasse orienteres desuden på aula.

Der holdes en samling i elevens klasse helst dagen efter meddelelsen om dødsfaldet.

- Skolens præst kan evt. deltage i planlægning og gennemførelse.

Om begravelsen:

Skolens præst spørger de pårørende, om de ønsker at lade elevens klassekammerater deltage i begravelsen.

Hvis dette er tilfældet:

- Når dagen for begravelsen er fastsat, får elevens klasse en besked på aula om deltagelse i begravelsen. Heri bør det nævnes, at det er vigtigt, at eleverne har

voksne at være sammen med ved begravelsen, i særdeleshed når det gælder de yngste klasser.

- Deltagelse er frivillig, og den enkelte elevs grænser respekteres. Det er dog en fordel at så mange af eleverne som muligt kan være sammen ved begravelsen, da det kan være betydningsfuldt for den efterfølgende bearbejdning af sorgen.

Tal indgående med klassen om, hvad der sker ved begravelsen.

- Dette er vigtigt, hvad enten børnene deltager i begravelsen eller ej.

På begravelsesdagen holder klasselærer og kontaktperson klassen samlet.

Dog skal børn, som har brug for og mulighed for at være sammen med deres forældre, have lov til det.

På begravelsesdagen markeres denne for alle elever på skolen, evt. i egen klasse. Flaget hejses på halv.

Opfølgning:

Det er meget vigtigt, at klasselærerne får meget støtte og hjælp af kollegerne.

Der skal være mulighed for i en periode fra dag 1 at etablere 2-lærerordning, også i frikvartererne.

Klasselæreren inddrages i, hvem der tilknyttes klassen.

Hvis det er et indskolingsbarn, skal vi være opmærksomme på, at der er en børnehaveklasseleder og en pædagog, der begge har været tæt på barnet og familien. Disse personer kunne være mulige ressourcepersoner for klassen.

I de første dage/den første tid skal der i SFO'en – hvis det er et indskolingsbarn – være ekstra personale til stede morgen og eftermiddag, da der er mange forældre og børn, der har brug for ekstra kontakt/ekstra samtaler.

Skolen skal sørge for at fokusere bredt på behovet for hjælp, f.eks. til parallelklasser, forældre, personale og andre børn der har været tæt på pågældende elev.

Samtaler i klassen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning.

Klassesamtalen kan struktureres på følgende måde:

- Introduktion
- Fakta
- Tanker
- Reaktioner
- Information
- Afslutning

Det kan have stor betydning for klassen at:

- Den afdøde elevs stol og bord bliver stående tomt i klasseværelset et stykke tid.
- Der kan også være andre konkrete ting, der minder om vedkommende, som der kan tages vare på., f.eks. en mindeæske i klassen.

- Den afdøde elevs grav besøges af den samlede klasse ved bestemte lejligheder.

Sundhedsplejersken, skolepsykologen og skolens præst kan være vigtige resursepersoner i opfølgingsarbejdet.

Dødsfald – personale

Lige efter dødsfaldet:

Skolelederen underretter personalet.

Klasserne informeres.

- Den enkelte klasse informeres af skolelederen.
- Skoleledelsen kontakter alle forældre telefonisk i den klasse hvor læreren har været klasselærer. Der sørges for, at ingen elev kommer hjem til et tomt hus (gælder særligt de mindre elever).
- Tal konkret om det, der er sket.
- Lad eleverne tale om deres tanker og følelser.

Når samtlige klasser har fået besked, hejses flaget på halv.

Skolelederen vurderer om skolesundhedsplejerske og skolepsykolog skal kontaktes, så de kan være til stede på skolen.

Der skrives på aula til de berørte elever.

Der holdes en samling i den/de berørte klasser. Dette foregår helst dagen efter meddelelsen om dødsfaldet.

Der afholdes kort personalemøde hvor personalet orienteres om de tiltag der er gjort og skal gøres.

Om begravelsen:

Skolelederen informerer personalet om begravelsen.

- Elevernes deltagelse med afdødes familie og elevernes forældre.
- Mindehøjtidelighed for personalet forberedes.

Den/de berørte klasser får en kortfattet meddelelse med hjem om klassens deltagelse i begravelsen. Her bør det nævnes, at det er vigtigt, at eleverne (gælder især de mindre elever) er sammen med voksne under begravelsen.

Tal indgående med den/de berørte klasser om alt det, som skal foregå ved begravelsen.

På begravelsesdagen holdes klassen samlet. Elever, der har behov for at være sammen med deres forældre, bør så vidt muligt have mulighed for det.

På begravelsesdagen markeres denne for alle skolens elever, evt. i egen klasse, og flaget hejses på halv.

Opfølgning:

Det er vigtigt med kollegial støtte og hjælp.

Samtaler i klassen, hvor der sættes ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning.

Klassesamtalen kan struktureres på følgende måde:

- Introduktion
- Fakta
- Tanker
- Reaktioner
- Information
- Afslutning

Skolesundhedsplejersken, skolepsykologen og skolens præst kan være vigtige resursepersoner i opfølgningsarbejdet.

En elev mister en af sine nærmeste

Lige efter dødsfaldet:

Når skolen får meddelelse om dødsfaldet, spørger man familien, om det er i orden at orientere elevens klassekammerater og deres forældre.

Aftal med hjemmet, om det vil være en god ide at tage emnet nærmere op i klassen.

Hvis familien er ok med at orientere elevens klassekammerater og deres forældre om dødsfaldet, tal åbent om det i klassen, mens eleven ikke er til stede, og når eleven er tilbage igen.

Hvis familien er ok med at orientere elevens klassekammerater og deres forældre om dødsfaldet, fortæl om muligt, hvad der er sket. Forbered kammeraterne på, at eleven kan være mere sårbar end ellers, og at de derfor bør vise ekstra omtanke.

Om begravelsen:

På begravelsesdagen sørger skolen for en bårebuket. Skolen sørger samtidig også at hejse flaget på halv, hvis begravelsen foregår i Thurø Kirke.

Opfølgning:

Klasselærerne observerer og tager sig særligt af eleven.

Vær opmærksom på elevens sorgreaktioner - sorg har ingen tidsramme!

Skolesundhedsplejersken, skolepsykologen og skolens præst kan være vigtige resursepersoner i opfølgningsarbejdet.

Familien tilbydes, at elev kan deltage i skolens sorggruppe.

Kritisk sygdom hos elev eller elevs nære familiemedlem

Når skolen får besked om alvorlig sygdom

Hvis en elev selv – eller en af elevens nære familiemedlemmer – rammes af en kritisk sygdom, skal skolen tage hånd om situationen med ro, omsorg og åbenhed.

1. Kontakt til familien

Skolelederen eller klasselæreren tager kontakt til familien for at:

- Udtrykke omsorg og tilbyde støtte.
- Aftale, hvordan familien ønsker, at skolen håndterer information til klassen og øvrige forældre.
- Afklare, hvordan skolen bedst kan støtte eleven fagligt og socialt i den kommende tid.

Tilbyd konkrete forslag – fx fleksibel mødetid, særlige aftaler om lektier, eller mulighed for pauser.

2. Intern koordinering

Det er vigtigt, at personalet ikke står alene i forløbet.

- Udpeg to kontaktpersoner (fx klasselærer og pædagog) som har løbende kontakt til familien.
- Inddrag skolens ledelse og relevante fagpersoner som sundhedsplejerske, Mangfoldig Læringsmiljø-vejleder eller PPR.
- Aftal regelmæssig opfølgning.

3. Information til klassen

Efter aftale med familien orienteres klassen i et alderssvarende og ærligt sprog.

- Giv eleverne mulighed for at stille spørgsmål og vise følelser.
- Følg op jævnligt – også senere i forløbet.
- Orientér klassens forældre, så de kan støtte deres børn i at reagere og vise omsorg.

4. Støtte til eleven og klassen

- Skab stabilitet og forudsigelighed i hverdagen.
- Hvis eleven selv er syg: Lav en plan for kontakt, fx gennem beskeder, breve, videoer eller hjemmeundervisning.
- Hvis en søskende er syg: Vær opmærksom på træthed, fravær og ændret adfærd.
- Sørg for, at eleven oplever fællesskab og tryk i klassen.

5. Langvarige forløb

Kritisk sygdom kan vare længe og ændre karakter.

- Vær vedholdende i støtten – kontakt familien jævnligt.
- Tilpas skolens indsats undervejs.
- Tilbyd kontakt til PPR, sundhedsplejerske eller familieafdelingen.

6. Ressourcer og rådgivning

Skolen kan hente støtte og materiale her:

- Kræftens Bekæmpelse: www.børnekræftskolen.dk
- Rådgivning: omsorg@cancer.dk
- Kræftlinjen: 80 30 10 30
- Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)
- Skolesundhedsplejerske og skolepsykolog

Ulykker i skolen/på ekskursioner og lejrskole

Forholdsregler på ulykkesstedet:

Den/de lærere, der er først til stede, sørger for at tilkalde hjælp, at skoleleder bliver underrettet og forsøger så godt som muligt at holde eleverne væk fra ulykkestedet.

Skoleleder underrettes når ambulancen er tilkaldt.

Skoleleder overlader til lærerne at registrere og tage sig specielt af dem, der har været vidne til ulykken.

- Hvis det er nødvendigt, hentes klasselæreren, andre lærere, pædagog eller skolesundhedsplejersken.
- Behovet for en skriftlig meddelelse til de berørte elevers hjem vurderes i hvert enkelt tilfælde.
- Der sørges for voksenkontakt til de elever, som ikke bør være alene efter skoletid.

Underretning:

Skoleleder underretter elevens/elevernes hjem om ulykken, men ikke om følgerne.

- Ved ulykker med dødelig udgang underrettes familien af sygehus, politi eller præst.

Skoleleder informerer personalet.

Skoleleder giver besked til skolesundhedsplejerske og skolepsykolog, som så evt. indfinder sig på skolen.

Skoleleder underretter skolevæsenets ledelse.

Klasselærerne informerer deres klasser.

- Tal åbent og konkret om det, som er sket.
- Lad eleverne snakke om det, de tænker og føler.
- Klasselæreren sørger for, at ingen elev kommer hjem til et tomt hus.

Opfølgning:

Registrer eventuelt fravær når eleverne efter ulykken kommer tilbage til skolen.

- Find ud af, om nogen af eleverne har været vidne til ulykken.

Eleverne skal have ærlige oplysninger om, hvad der er sket.

Reaktionsmønstrene efter en ulykke er ikke ens. Vær opmærksom på at mange, som ikke umiddelbart ser ud til at reagere, kan få en reaktion senere.

- Elever som har behov for det, skal tilbydes særlig efterbehandling.

Ved skader, der fører til længere sygehusophold, holder klasselærerne kontakt med hjemmet.

Hvis eleven får varige men efter ulykken, følges dette specielt op af klasselærerne med hensyn til genforening med klasse – og skolemiljøet.

Andre krisesituationer – hvad gør du?

Der findes selvfølgelig andre krisesituationer, end dem man umiddelbart tænker på, når der snakkes sorg og krise.

At disse situationer kan være lige så uforståelige og frygtelige for det enkelte barn som f.eks. dødsfald i familien, skal der ikke være tvivl om, og derfor skal der "tages hånd" om disse situationer på lige fod med død og ulykker.

Blandt disse krisesituationer kan være:

- Separation og skilsmisse
- Mishandling, vold og seksuelle overgreb*
- Forældre med misbrugsproblemer
- Forældre med alvorlige psykiske og/eller fysiske problemer
- Forældre i fængsel
- Selvmordsforsøg

- Funktionshæmmede eller alvorligt syge søskende
- Bedsteforældres eller andre kæres død, herunder kæledyr.
- Fysisk skade hos elev eller familiemedlem
- Forældres jobtab
- Forældre som i en periode omtales negativt i medierne
- Mobning

I ovenstående situationer kan det være væsentligt at finde frem til besvarelsen af følgende spørgsmål, for at kunne sætte ind med hjælp på det rette tidspunkt:

- Hvilken støtte kan barnet regne med hjemme?
- Kan vi som personale gøre noget?
- Kræver situationen at de resterende børn involveres?
- Kan et hjemmebesøg eller en forældresamtale være nyttig?
- Har eleven gode venner som kan støtte?
- Bør vi kontakte PPR, sagsbehandler, sundhedsplejerske, tværfagligt team eller andre?
- Hvem snakker jeg med/orienterer om dette?

* I tilfælde af mishandling, vold og seksuelle overgreb har skolen underretningspligt.

Her kan du – på længere sigt - hente hjælp...

Thurø Skole:

Skoleleder Rie Storm, viceskoleleder René Ellegaard Frederiksen og sundhedsplejerske Petra Karlström er resursepersoner i arbejdet med sorg og krise.

Resursepersonerne har viden om dette arbejde og også om, hvor der kan findes mere litteratur og viden.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning i Svendborg:

På PPR i Svendborg oprettes børne-sorggrupper efter behov.

Ring til 63234545 og sig til sekretæren, at det drejer sig om børne-sorggruppen, så bliver du kontaktet hurtigst muligt.

Skolepsykologen Karen Lise Gaardsvig træffes ligeledes på PPR, på samme telefonnummer.

Kræftens Bekæmpelse:

På Kræftens Bekæmpelse kan du finde meget materiale om emnet sorg-krise.

<https://www.cancer.dk/faa-raadgivning/kraeftlinjen/>

Kræftlinjens rådgivning: tlf: 80301030

Børns vilkår:

På Børns Vilkår kan du ligeledes finde materiale om sorg og krise, samt orientere dig om deres børne-sorggrupper. Tlf: 35555559

Forslag til forældrebrevs-tekster til brug ved død og begravelse.

Klassen har i dag modtaget den triste besked, at.....er død. Dette er naturligvis noget, som vi alle, og især klassens elever, berøres stærkt af.

I de nærmeste dage vil vi derfor bruge meget tid på at tale om det, som er sket. Skolesundhedsplejersken vil være til stede på skolen, og i morgen deltager skolens præst i en mindehøjtidelighed i klassen.

Det vil være af stor betydning for børnene, at I også hjemme taler åbent om det skete. Hvis der er brug for yderligere oplysninger eller hjælp, er I velkomne til at kontakte os.

Klasselærer

Skoleinspektør

Det er bestemt, atbegravelse finder steddag den.....kl.....

I forståelse medfamilie vil klassen kunne deltage i begravelsen.

Deltagelsen er naturligvis frivillig, men det ville være godt, hvis så mange som muligt deltager. Dette kan være af stor betydning for bearbejdning af sorgen i den nærmeste tid.

Skolelederen, klasselæreren, faglærerne og evt. kontaktpersonen fra Fritidsordningen deltager, men kan I som forældre deltage, vil det være godt, da børnene har brug for nære voksne omkring sig i denne situation.

Klasselærer

Skoleinspektør

Forslag til forældrebreve ved alvorlig sygdom hos elev eller i elevens familie

Kære forældre

Vi har i dag fået den triste besked, at [navn på elev / elevens nære familiemedlem] er blevet alvorligt syg.

Det er en situation, der naturligt vil påvirke både eleven og klassen.

Vi har talt med familien og aftalt, hvordan vi informerer klassen, og hvordan vi bedst kan støtte [navn på elev] i den kommende tid – både fagligt og socialt.

I klassen vil vi tale åbent og i et sprog, der passer til børnenes alder. Børn reagerer forskelligt, og det er vigtigt, at der også derhjemme er plads til spørgsmål og tanker om det, der sker.

Hvis jeres barn viser reaktioner eller behov for at tale om situationen, er I meget velkomne til at kontakte os.

Vi vil fortsat følge situationen tæt i samarbejde med familien.

Med venlig hilsen

Klasselærer

Skoleleder

Alternativt brev – når sygdommen rammer en elev direkte

Kære forældre

Vi vil hermed informere om, at [navn på elev] desværre er blevet alvorligt syg og i en periode vil være væk fra skolen.

Vi har aftalt med familien, hvordan klassen orienteres, og hvordan vi kan fastholde kontakten til [navn] på en god og tryk måde.

I klassen taler vi om sygdommen på et niveau, der passer til børnene. Det kan give anledning til spørgsmål eller tanker hjemme, og vi håber, I vil tage jer tid til at lytte og støtte jeres børn i deres reaktioner.

Hvis I har spørgsmål eller bekymringer, er I altid velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Klasselærer

Skoleleder